

Tuuli Kivijoki

SINISIÄ HETKIÄ
LEMMENLAHDELLA

KARISTO
HÄMEENLINNA

© Tuuli Kivijoki ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-45334-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

1

Lumi narskui kenkien alla, hengityksestä levisi pakkasaamuun huurua, joka haihtui ilmaan. Valkea jääkiteiden peite verhosi pihatien molemmin puolin harvakseltaan kasvavien koivujen oksat ja rungot, lämpötilan äkillinen laskeminen oli muuttanut ilmassa olleen kosteuden huurteeksi.

Sofia taiteili askeliaan parin päivän takaisiin jälkiinsä. Silloin oli ollut suojakeli, ja jalka oli uponnut hankeen nilkkoja myöten. Nyt jäljet olivat jäätyneet. Oli varmasti muutama viikko siitä, kun pihatie oli viimeksi aurattu, kuka sen sitten oli tehnytään. Puiden lisäksi tietä reunustivat korkeat kinokset, keskisuomalainen alkutalvi oli ollut poikkeuksellisen runsasluminen.

Sofia pääsi maantielle ja totesi autonsa olevan yhä tallessa, mikä helpotus. Tänäpäin hänen olisi jollain opilla saatava pihatie aurattua, että hän voisi siirtää kotteron mökin viereen. Tullessaan mökille pari päivää aiemmin hän oli urakoinut lapiolla autolleen paikan maantienposkeen postilaatikoiden jatkeeksi, mutta lumiaura saattaisi tönäistä kärryä, tai pahimmassa tapauksessa vorot voisivat murtautua autoon, jos niin kauas sivilisaatiosta eksyisivät.

Sofia avasi postilaatikon luukun ja kurkisti sisään. Tylsänruskean laatikon pohjalla pilkkotti valkea kirjekuori.

Sofia noukki sen käteensä ja katsoi, kenelle se oli osoitettu: Siiri Maaria Tiensuu. Kuoressa ei ollut lähettäjän tietoja, oikeaan yläkulmaan oli lätkäisty tarrapohjainen postimerkki, joka oli reippaasti vinossa.

Kai tämä on pakko avata, mutta vasta sisällä, Sofia ajatteli ja lähti tarpomaan takaisin Siiri-tätinsä mökille.

Kuistille päästyään hän vaihtoi talvikengät huopatohveleihin, jotka olivat jo parissa päivässä osoittautuneet korvaamattomiksi vanhassa ja vetoisassa mummonmökissä. Sofia oli tullut paikalle käymään läpi hiljattain poismenneen Siiri-tädin tavaroita. Kevään kynnyksellä mökki laitettaisiin myyntiin ja sille toivottavasti löytyisi ostaja, vaikka sijainti olikin syrjäinen. Tönö oli varsin hyväkuntoinen, ja varmasti joitakuita viehätti asua tai ainakin viettä vapaa-aikaa metsän siimeksessä, kun järvellekin oli polkua pitkin vain puolisen kilometriä.

Hiisivedeksi kutsuttu järvi oli varsin laaja ja kuuleman mukaan runsaskalainen. Sofia muisti, miten he olivat kesällä koko perheen voimin kulkeneet metsän poikki rantaan uimaan silloin, kun hän oli pikkutyttö. Vesi oli tuntunut aluksi viileältä, mutta pian siihen oli tottunut, ja Sofia ja Ilkka olivat pulikoineet väsyksiin asti. Voi niitä aikoja, Sofia huokaisi. Silloin isäkin oli ollut vielä elossa, he ajoivat mökille autonkotterolla, ja aina perille päästyä äiti risti kätensä ja kiitti taivaan isää siitä, ettei auto ollut jättänyt heitä matkalle. Siiri-täti oli heitä vastassa, essu yllään, touhusi heille syötävää ja mehua matkan pölyjen huuhtomiseksi, kuten hän sanoi.

Siiri oli oikeastaan ollut Sofian isoäidin sisar, mutta häntä oli aina kutsuttu tädiksi. Pienessä suvussa välit olivat läheiset, vaikka pitkät etäisyydet olivatkin verottaneet

tapaamisia. Lapseton Siiri-täti oli testamentannut punamultaisen pikkumökin ainoan sisaruksensa lapsenlapsille, Sofialle ja hänen Ilkka-veljelleen. Koska kummallakaan ei ollut erityisiä haluja ajaa pääkaupunkiseudulta viikonloppujen ja lomien viettoon Lemmenlahdelle Keski-Suomeen, he olivat pitäneet parempana hankkiutua paikasta eroon. Joku saisi siitä mainion ympärivuotiseen käyttöön sopivan piilopirtin.

Sääli luopua tästä, Sofia ajatteli, kun silmäili ympärilleen kodikkaassa tuvassa, joka oli perinteinen keittiön, ruokasalin ja oleskelutilan yhdistelmä, kehitetty vuosikymmeniä ennen kuin avokeittiöt tulivat muotiin. Kahteen suuntaan olevissa ruutuikkunoissa roikkuivat valkoiset brodeeratut verhot, tietenkin Siiri-tädin itsensä tekemät, leivinuunin vieressä odotti kutsuvana keinutuoli ja sen käsinojalle taiteltu shaali. Kaikki oli täsmälleen niin kuin oli ollut Siiri-tädin aikaan.

Sofia oli edellisenä iltana latonut leivinuunin täyteen koivuhalkoja, ja se hohkasi vielä lempeää lämpöä. Hellalla olevan vanhanaikaisen kuparikahvipannun nokasta luikerтели ilmoille hento höyry ja vedet kielelle herauttava kahvin tuoksu.

Tuvan takana oli jälkeinpäin rakennettu kylpyhuone sekä makuuhuone, jota Siiri-täti oli kutsunut kamariksi. Sen kitisevässä vuoteessa Sofia oli viimeiset pari yötä kieriskellyt unettomana pohtien elämäänsä. Seinien kukkatapesteista muistui mieleen lapsuudenaikaiset kyläilyt Siiri-tädin luona. Sofia oli saanut pomppia kamarissa silloin olleella hetekalla, saatuaan siitä tarpeekseen hän oli katsellut ikkunasta puutarhaan ja sen takana alkavaan metsään, jonka kuvitteli olevan lumottu. Siellä eli haltioita ja maa-

hisia ja metsänpeikkoja menninkäisiä. Monesti Sofia oli näkevinään vilahduksen niiden vihreistä housunlahkeista ja takkutukista, kun ne mennä viilettivät puiden lomassa.

Piha-alueen laidalla oli puuliiteri- ja saunarakennus. Sofia saattoi yhä tuntea sieraimissaan, miltä pihasaunassa tuoksui: hirsiseiniin iskostuneelta savulta, koivunlehdiltä ja Sunlight-saippualta.

Lapsuuden kesät olivat olleet ihanaa aikaa. Miten autuasta elämä oli silloin, kun ei tiennyt mitä tuleman piti. Ei lapsi vaivannut päätään tulevaisuudella, lapsi eli sitä hetkeä. Taito, jonka iän mukana kadotimme.

Sofia joi aamukahvit ja tiskasi astiat. Onneksi mökissä oli sentään nykyajan mukavuudet, vesi tuli sisään ja meni ulos, pieni vesivaraajakin oli olemassa kylpyhuoneen nurkassa. Täti oli laitattanut mukavuudet vasta viitisentoista vuotta aiemmin, kun ikää oli kertynyt sen verran, ettei ulkokuusiin könyäminen talvipakkasella tuntunut enää hyvältä ajatukselta. Vain saunalle nykyaika ei yltänyt, siellä valoa antoi myrskylyhty ja vesi lämpeni kiukaan kyljessä olevassa säiliössä.

Sofia päätti yrittää lämmittää saunan sinä iltana. Mikään ei voittanut kunnon puukiukaan kosteita löylyjä.

Ilkka-veli oli suhtautunut vastentahtoisesti, kun Sofia oli ehdottanut tulevansa järjestelemään tädin tavaroita, jonkunhan se oli tehtävä. Paikka oli syrjäinen, Lemmenlahden pikkukaupungin keskustaan oli viitisen kilometriä ja lähimpään taloon parisataa metriä. Veli oli ajatellut, ettei Sofian olisi turvallista olla mökillä yksin. Tätiä oli suojannut ikä ja se, että kaikki seudulla tunsivat hänet. Sofia oli muualta tullut ja nuori, vasta vähän yli kolmekymppinen. Hän oli pitkäkö ja pikemminkin täyteläinen kuin hoikka.

Tummat tuuheat hiukset ja kastanjankuoren väriset silmät antoivat eksoottisen vaikutelman, aivan kuin jompikumpi vanhemmista olisi ollut peräisin lämpimästä etelän maasta, vaikka kumpikaan ei ollut päätyntä Helsinkiin Hämettä kauempaa.

Veljen vastustuksesta huolimatta Sofia oli pitänyt päänsä. Hän kaipasi pois pääkaupunkiseudun hälinästä, ympäristönvaihdos oli tarpeen ja myöskin mahdollinen, koska hänet oli hiljattain irtisanottu työstään talouspäällikkönä osana rakennusurakointiyhtiön toimintojen ulkoistamista. Hänelle oli tarjottu siirtoa Puolaan, mutta muuttaminen pois Suomesta ei houkutellut vähääkään. Puolen vuoden irtisanomisajan palkka oli enemmän kuin tarpeen, kun hän yksinään maksoi lainoja kerrostalokaksiostaan. Hän oli hankkinut asunnon viitisen vuotta aiemmin muuttaessaan ensimmäistä kertaa eläissään omilleen. Lukiossa alkanut seurustelusuhde opiskelukaveri Paulin kanssa oli johtanut kymmenen vuotta myöhemmin kihlautumiseen ja aika pian kihlojen purkamiseen, kun Pauli oli todennut, ettei heillä ollut liiemmin sanottavaa toisilleen. Nyt Sofia oli sinkku, työtön ja vailla tulevaisuuden suunnitelmia.

Sitä kaikkea oli hyvä pohtia Siiri-tädin mökillä.

Sofia kietaisi hiuksensa poninhännälle ja kiskoi takin ylleen mennäkseen tutkimaan pihatien tilannetta. Liiterissä olisi varmasti lumikola, jospa hän sillä saisi urakoitua sen verran, että saisi autonsa pois tienposkesta. Hän oli vetämässä talvisaappaita jalkaan, kun ulkoa alkoi kuulua kovaa pörinää. Sehän on traktori, Sofia ajatteli itsekseen ja kiiruhti ulos.

Toden totta, pieni kauhalla varustettu traktori puski lunta pihatieltä. Kauhan tullessa täyteen kuljettaja kippasi

lumet jo ennestään korkeiden kinosten päälle. Sofia ei saanut selvää, kuka ratin takana operoi. Hän seisoi mökin portailla ja odotti, että työkone pääsisi pihatien päähän.

Vei hyvän kymmenen minuuttia, ennen kuin traktori pysähtyi auraamaansa parkkipaikkaan ja ohjaamosta hypähti alas rotevan oloinen mies, joka hymyili leveästi. Hymy oli tarttuvaa, ja Sofia laskeutui rappusia käsi ojossa tervehdykseen.

– Huomasin autosi tienposkessa, mies ryhtyi selittämään.

– Ajattelin, että lumenluontiapu varmaan kelpaa.

– Kyllä, todellakin, Sofia sanoi. – Kiitos oikein paljon.

Mitä olen velkaa?

– Et mitään, tietenkään, mies sanoi heilauttaen kättään. – Sinä olet varmaan Siirin sukulaistyttö Sofia?

– Kyllä.

– Otan osaa menetykseesi.

– Kiitos.

Hiljaisuus painui heidän väliinsä. Noin nelikymppinen mies otti lakin päästään ja pyöritteli sitä käsissään. Lätsän alta paljastuneet tummat hiukset olivat lyhyestä mitastaan huolimatta lievästi pörrössä, ohimoissa oli aavistus harmaata, Sofia huomasi ja tiirasi miehen silmiin. Ruskeat silmät vastasivat katseeseen väistämättä vähääkään. Näkyikö niissä pientä pilkettä?

– Minä olen tuolta naapurista, mies sanoi lopulta. – Ari on nimeni. Olemme me ehkä joskus nähneetkin lapsina, kun täällä kävit, ainakin ohimennen.

– Mukava tavata, Sofia sanoi. – Maistuisiko sinulle kahvi?

Sofiolla oli vain heiveröinen muistikuva naapurin maatilalla pyörineestä pojasta, joka oli tuntunut aina olevan menossa jonnekin: kalaan, peltotöihin, metsään marjoja

poimimaan. Sellaista kai elämä maatiloilla oli silloin ollut ja varmaan oli vieläkin. Poika oli ollut hontelo hujoppi, joka tuntui kalppivan aina karkuun Sofian ja Siiri-tädin tullessa hakemaan mansikoita tai kananmunia tai aamulla lypsettyä maitoa. Poikaa paremmin Sofian mieleen olivat painuneet tämän vanhemmat, rauhallinen pariskunta, joka viljeli pientä tilaansa ja työskenteli uutterasti aamusta iltaan.

– Täällä saa kunnan pannukahvia, Sofia jatkoi. – Siiritäti piti kahvinkeitintä turhuuden hapatuksena.

– Kiitos, maistuisihan se, mutta kyllä minun täytyy jo mennä. Työt odottavat.

– Niin tietenkin, tärväsit jo aikaasi auraamisessa. Kiitos vielä tosi paljon. Jos on jotain, missä voin olla sinulle vasta-
vuoroisesti avuksi, niin kerro ihmeessä.

Ari nakkasi lakin päähän, hyppäsi kättään heilauttaen traktoriin ja körötteli pois. Sofia mietti, mitä töitä miehellä mahtoi olla. Naapuritalo oli maatila, ennen siellä oli kasvatettu kanoja ja lehmiä, mutta Sofialla ei ollut aavistustakaan mistä siellä nyt mahdettiin toimeentulo raapia kokoon. Maanviljelijäksi hän Arin kuitenkin oletti, haalareista ja takista ja parrakkaista leukaperistä päätellen. Luja kädenpuristuskin miehellä oli ollut, aivan kuin hän olisi tottunut käsittelemään työkaluja ja raskaita laitteita.

Sofia haki auton avaimet ja siirsi auton mökin viereen aurattuun tilaan. Oikeastaan hänen olisi pitänyt käydä kaupassa täydentämässä ruokavarastoja, mutta se sai odottaa seuraavaan päivään. Hän kokoaisi päivän aterian mukanaan tuomistaan säilykkeistä ja kuivaruoista.

Sisälle palattuaan hän muisti aamulla postilaatikosta noukkimansa kirjeen. Se keikkui pirttipöydän kulmalla,

hohti valkeana hämärässä tuvassa. Sofia otti veitsen ja viilsi kuoren auki silläkin uhalla, että sen sisältä saattaisi löytyä Siiri-tädille tarkoitettu henkilökohtainen viesti.

2

Sofia hymähti ja tunki paperin takaisin kuoreen. Kutsu Lemmenlahden koulun joulujuhlaan, tietenkin, olihan Siiri-täti ollut siellä opettajana monen vuosikymmenen ajan. Tieto tädin poismenosta ei ollut ilmeisesti tavoittanut kansliaa, mikä oli ihme sinänsä, jos otti huomioon, miten pienellä paikkakunnalla oltiin. Sofia päätti kauppamatkallaan poiketa koulun kautta kertomassa, ettei täti tulisi juhliin.

Nyt hänellä oli koko päivä aikaa tehdä sitä, mitä varten hän oli mökille tullut: käydä läpi ja raivata Siiri-tädin henkilökohtaisia tavaroita mökin myynnin alta pois. Tehtävä ei ollut mieluisa, sillä Sofia tunsu tunkeutuvansa Siiri-tädin yksityiselämään, eikä merkitystä ollut sillä, että täti oli kuollut. Jostain pilvenreunalta hän kuitenkin seuraisi Sofian tekemisiä, siitä Sofia oli varma.

Makuuhuoneen yhteydessä olevassa vaatehuoneessa oli puseroita, hameita ja housuja siisteissä pinoissa hyllyllä, muutama vähän parempi asu oli ripustettuna tangosta roikkumaan. Mitä näilläkin tekisi, Sofia ihmetteli jätessä kädessään. Yksi kerrallaan hän alkoi käydä vaatteita läpi ja lajitteli ne joko vaatekeräykseen tai jätteeseen. Toisinaan oli vaikea arvioida, vieläkö vanhalle skottiruutuiselle vek-

kihameelle löytyisi uusi omistaja, mutta hän jätti päätöksen keräysjärjestön huoleksi. Ripeästi hän eteni hyllyltä toiselle, kunnes vaatekomeron vasen puoli oli tyhjä. Vain yhden kauniin ja pehmoisen kirjoneulevillatakin Sofia oli ottanut sivuun. Se näytti käsin neulotulta, sen täytyi olla Siiri-tädin tekemä. Sen Sofia omisi itselleen.

Jäljellä olivat vielä liinavaatteet. Sofia tunnusteli niitä. Joihinkin lakanoihin oli ommeltu käsin virkattu välipitsi, toisissa oli kauniit valkoiset kirjonnat kulmissa. Niitä hän ei raaskisi laittaa kierrätykseen, ne hän pitäisi itsellään muistona tädistä ja tämän kädentaidoista. Sofia jätti lakanat vielä niille sijoilleen ja kiikutti täydet säkit autoon valmiiksi seuraavaa päivää varten. Kai Lemmenlahden kirkonkylältä löytyisi jonkin hyväntekeväisyysjärjestön keräyspiste tai jopa kirpputori, jolle tavarat kelpaisivat.

Vilkaisu tuvan seinällä olevaan kaappikelloon kertoi, että iltapäivä oli ehtinyt pitkälle. Oli alkamassa hämärtää, joten Sofia päätti lähteä lämmittämään saunaa, siinä olisi oma urakkansa. Vedet oli kannettava sisältä, sillä maan pinnassa kaivolta saunalle kulkeva vesiputki oli tietenkin jäässä. Mökissä oli sentään ollut peruslämpö päällä, ja Sofia tiesi, että Siiri-tädin laitattama lämmityskaapeli piti sulana kaivolta tulevan putken.

Kylpyhuoneesta löytyi ämpäri, johon Sofia laski vettä. Ulos päästyään hän kuitenkin totesi, että saunalle olisi ihan ensiksi lapioitava polku. Hän ryhtyi toimeen, huhki aikansa, kunnes pääsi perille. Hän puhdisti portaat lumesta ja lakaisi vielä pienen terassin. Saunan avain roikkui naulassa oven vieressä kuten ennenkin. Saranat kitisivät lempeästi, kun Sofia kiskoi ovea auki.

Puku- ja vierashuoneen virkaa toimittavassa tilassa oli sivustavedettävä puusohva ja pieni lipasto, lattialla iloisenkirjava räsymatto ja ikkunoissa pakolliset pitsiverhot. Huone tuoksahti ummehtuneelta, ja Sofia jätti ulko-oven levälleen, kun meni tutkimaan missä kunnossa sauna oli. Hän raotti ovea varovasti, kuin peläten lapsuusmuistojen lehahtavan karkuun.

Huoli saunan tilasta oli turha. Siellä tuoksui juuri sellaiselta kuin hän muisti: puhtaaksi kuurattua puulta, mäntysuovalta, saippualta, koivuvihdoilta ja hiukan myös savulta. Siellä oli hämärää, pienestä ikkunasta lankesi sisään vain hailakkaa valonkajoa. Sofia haki myrskylyhdyn pukuhuoneesta ja palasi saunaan tutkimaan kiukaan tilannetta. Uskaltaisiko hän pistää tulen pesään? Entä jos hormissa olisi reikä, ja koko paikka palaisi poroksi, ennen kuin palokunta ennättäisi paikalle?

Muurattu hormi vaikutti kuitenkin hyväkuntoiselta, ja Sofia ryhtyi saunan lämmitykseen. Hän kantoi pesuvettä mökistä, lisäsi puita pesään, teki kannullisen saunajuomaa Siiri-tädin keittämästä herukkamehusta, kantoi samalla hikoilulla korillisen puita sisällekkin ja latoi niitä valmiiksi leivinuuniin.

Urakoidessa vierähti toista tuntia, ja Sofia tunsu totisesti olevansa saunan tarpeessa. Hän riisuutui makuuhuoneessa ja puki ylleen tädille kuuluneen muhkean vaaleanliilan kylpytakin. Hän koppasi mehukannun pirttipöydältä mukaansa ja oli juuri lähdössä saunalle, kun kuistin alaovelle kolkutettiin.

3

Sofia laskeutui kuistin portaat nähdäkseen, kuka oli tullut käymään. Ulkona oli pimeää ja ikkunat kevyessä kuurassa. Sofia yritti tiirailla ovilasin läpi tulijaa, muttei saanut selvää. Hänen oli pakko raottaa alaovea ja katsoa, kuka sen takana oli.

Naapurin Ari, jälleen.

– Anteeksi kovasti, kun häiritsen, mies sanoi hypähtäen pari askelta taaksepäin, kun huomasi Sofian olevan pukeutuneena kylpytakkiin. – Ajattelin vain tulla kysymään, että tarvitsetko vielä jotain. Onko sinulla polttopuita riittävästi?

– Itse asiassa niitä ei ole kovin paljon, Sofia sanoi. – Tiedätkö, mistä voisin hankkia niitä lisää?

– Minultahan niitä löytyy, ei niitä tarvitse sen kauempaa hakea. Tuon huomenna sinulle kuormallisen.

– Kiitos kovasti. Menen aamupäivällä käymään kirkolla, joten sopsisiko iltapäivällä?

– Toki. Tulen itsekin töistä vasta neljän jälkeen.

Sofia oli yllättynyt. Hän oli olettanut naapurin Arin olevan maanviljelijä tai karjankasvattaja tai että tämä ylipäättään työskenteli maatalouden parissa, mutta nähtävästi Ari kävi myös töissä jossain. Asia varmasti selviäisi ennen pitkää, ainakin jos he näkisivät toisiaan tätä tahtia jatkossakin.

Sofiasta oli mukavaa, että joku asui niin lähellä syrjäistä mökkiä. Se antoi ripauksen turvallisuudentunnetta.

– Olet varmaan menossa saunaan, Ari totesi. – Minä tästä sitten lähdenkin. Olin vain iltakävelyllä ja päätin poiketa. Mukavaa, kun täällä taas asuu joku.

– Mutta enhän minä... Sofia aloitti, mutta jätti lauseen kesken.

Mikä kiire hänellä muka takaisin Helsinkiin oli?

Ari toivotteli hyviä löylyjä ja lähti tarpomaan auroamaansa pihatietä. Sofia liukasteli saunalle, polku oli tampaantunut edestakaisin kulkemisesta kovaksi eikä huopatoiveleiden pohjissa ollut lainkaan pitoa. Pari kertaa hän oli mennä nurin, mutta onnistui pysymään pystyssä, eikä kannustakaan läikähdellyt liiemmin mehua.

Puulämmitteisen saunan löylyt olivat juuri niin täyteläiset kuin Sofia muisti. Hän heitti vettä kiukaalle ja nautti joka solullaan kipakasta kuumuudesta. Vain saunavihta puuttui, mutta heti huomenna hän tutkisi tarkemmin puuliiterin sisältöä, josko sieltä löytyisi Siiri-tädin kuivaimia vihtoja. Ehkä niitä roikkuisi jossain perukoilla hämärissä, valolta suojassa.

Sofia nojasi seinään ja sulki silmänsä. Miten ihanaa. Hän teki aikamatkan lähes kolmenkymmenen vuoden taakse, kuvitteli viereensä äitinsä ja Siiri-tädin, sen kuinka he juttelivat naisten asioista, joista Sofia siinä iässä ei ymmärtänyt vielä mitään. Kaksi aikuista ja yksi naisenalku, heistä kolmesta ainoastaan Sofia oli enää jäljellä. Havainto oli haikea, samalla hän tiesi, että se kuului elämän kiertokulkuun.

Ikkunan takana koukkuun ripustettu myrskylyhty kei-nui hiljaa olemattomassa tuulessa. Sen takana alkoi näkyä omituista loimetta.

– Mitä ihmettä, Sofia kuiskasi ja hipsi pukuhuoneen puolelle, missä kietoi jättikokoisen kylpypyyhkeen ympärilleen. Hän raotti ovea harmitellen, ettei ollut huomannut ottaa mukaansa mitään kättä pidempää, halotkin olivat kaikki jo kiukaan tulipesässä. Entä jos ulkona oli joku hiippailija? Ehkä naapurin Ari oli palannut siinä toivossa, että näkisi paljasta pintaa? Mistä sitä koskaan tiesi vieraista miehistä, päällepäin vaikuttivat niin avuliailta ja mukavilta, mutta yhtä hyvin se saattoi olla pelkkää petollista pintakiiltoa.

Sofia kurkisti varovasti ovenraosta ja henkäisi ihastuksesta. Tällaista näkyä hän ei ollut osannut odottaa. Taivas loimotti vihreänä, revontulet tanssivat metsänrajan yllä, ne singahtivat korkeuksiin ja katosivat hetkeksi, palasivat jälleen kuin härnäten.

– Miten kaunista, Sofia ihasteli ääneen hengityksen ja kuuman ihon höyrytessä pakkasyössä. Hän ei ollut koskaan ennen nähnyt revontulia luonnossa, pelkästään valokuvia ja televisiossa pieniä pätkiä.

Metsän suunnalta kuului paukahdus, kuin kova naksahdus. Sofia säpsähti, sitten hän ymmärsi, että puut ne vain paukkuivat pakkasen kiristyessä. Hän palasi saunan löylyihin, sekoitti pesuveden vatiin ja peseytyi jynssäten itseään sienellä, huuhteli lopuksi kippaamalla niskaansa vadillisen kuumaa vettä. Pukuhuoneen puolella hän siemaili jääkaapista löytynyttä raikasta herukkamehua ja ajatteli, miten taivaalliselta tuntui olla putipuhdas. Kaikki kaupungissa kertynyt kuona oli huokosia myöten pesty pois. Jopa irtisanomisesta johtunut, mielen taustalla häilynyt paha olo oli lientynyt, ja Sofiasta tuntui siltä, että nyt hän voisi ihan oikeasti alkaa suunnitella tulevaisuuttaan, sitä mitä tulisi ”isona” tekemään.

Revontulet olivat sammuneet, kun hän nousi hankeen kovertunutta polkua takaisin mökille. Tien suunnalla pilkotti valo, varmaankin naapuritalosta. Sofia ei vielä tiennyt mitä ajatella Arista. Tulisiko mies hiippailemaan mökin nurkilla päivittäin, entä jos hän iskisi Sofiaan silmänsä, tai vielä pahempaa, näppinsä?

Milloin minusta on näin kyyninen tullut, Sofia sätti itseään, kun lisäsi leivinuuniin puita. Hän oli asunut kaupungissa liian kauan, koko ikänsä. Naapuri oli varmasti ihan tavallinen suomalainen mies, ehkä hän oli jopa naimisissa ja viiden lapsen isä.

Tuike silmäkulmassa ei kuitenkaan viitannut siihen suuntaan.

4

Parin vähäunisen yön jälkeen Sofia onnistui vihdoinkin nukkumaan aamuun asti heräilemättä muuten kuin käydäkseen kerran vessassa. Saunomisella oli varmasti ollut osuutensa makeisiin uniin, ja kömpiessään hyvin levänneenä vällyjen välistä Sofia päätti lämmittää saunan vähintään pari kertaa viikossa, kunhan ensin saisi lisää polttopuuta. Ja niitähän oli luvassa, kiitos naapurin.

Hänen pitäisi muistaa nostaa käteistä käydessään Lemmenlahden kirkonkylällä. Samalla kun söi aamiaista, Sofia kirjoitti ostoslistaa. Vihanneksia ja hedelmiä, säilykkeitä ja pakasteita. Niillä hän pärjäisi viikon verran seuraavaan kauppareissuun saakka, jatkuvasti hän ei halunnut kylillä juosta.

Pakkanen oli yön aikana hellittänyt, silti Sofia joutui raaputtamaan autonlasit jäädästä. Sitä tehdessään hän lisäsi mieleensä ostoslistalle jatkojohdon. Sillä hän saisi virtaa auton lohkolämmittimeen, ehkä mökin sulakkeiden teho riittäisi sisätilalämmittimellekin. Mistä senkin selvittäisi?

Mitenköhän Siiri-täti pärjäsi mökillä ilman omaa kulkupeliä, Sofia ihmetteli. Vielä käydessään töissä koululla tädillä oli ollut auto, mutta sen hajottua hän ei ollut hankkinut tilalle uutta. Sofia ei ollut koskaan aikaisemmin

ajatellut, miten täti oli hoitanut kauppa-asiansa ja lääkkärissä käynnit, olipahan vain olettanut tädin pärjäävän, kun kerran oli keskelle metsää halunnut jäädä. Tokihan isolla tiellä kulki bussi harvakseltaan, sillä pääsi kirkonkylälle ja takaisin. Taksikin oli yksi vaihtoehto, olihan täti saanut ihan kohtuullista eläkettä opettajan töistään. Joskus täti oli yrittänyt houkutella Sofiaa samalle uralle. Sofia oli kuitenkin ajatellut, ettei hän jaksaisi toistaa samoja asioita vuodesta toiseen. Sellaiseksi hän oli opettajan työn kuvitellut.

Numeroiden pyörittäminen ja tilinpäätösten ja budjettien tekeminenhän se vasta olikin ollut saman asian tekemistä kerran toisensa jälkeen. Silti hän oli pitänyt työstään, ainakin aluksi.

Sofia lähti ajamaan kohti Lemmenlahtea. Hän ei ollut käynyt kirkonkylällä ainakaan viiteen vuoteen, ja silloinkin se oli ollut kesäaikaa. He olivat käyneet tädin kanssa kirjastossa ja kahvilla järven rannassa.

Täti puhui harvoin itsestään ja tekemisistään, enemmän hän oli kysellyt Sofian kuulumisia. Nyt asiaa miettiessään Sofian mieleen pulpahti jokin mitä täti oli sanonut. Mitä se olikaan? Aivan, että piti elää niin ettei jäänyt kaduttavaa, oli tartuttava tilaisuuteen. Tai jotain sinne päin. Asia ei ollut painunut muistiin sen paremmin, sillä niihin aikoihin Sofia oli märehtinyt karille ajautunutta kihlaustaan.

Reitti kirkonkylälle oli yhä hyvässä muistissa, eikä mennyt kuin lyhyt hujaus, kun Sofia jo etsi parkkipaikkaa torin laidalta. Tori oli mahtipontinen nimitys vaatimattomalle aukiolle, jonka keskellä pari kojua värjötteli joulukuisessa aamussa. Aukion yhdellä laidalla oli pienen mäennyppylän laella kirkko, toisella kylän suurin, joskaan ei ainoa marketti, kolmannella puisto, neljännellä pikkukauppoja,

joiden takana oli koulu. Enimmäkseen puutaloista muodostuva asuinalue ympäröi keskustaa, tiheämpänä järven suunnalla, harveten kirkonkylän muilla laidoilla. Uudempia kerros- ja rivitalojakin oli muutama vähän kauempana. Lemmenlahti oli sikäli harvinaisuus, että se oli muuttovoitokunta. Väkeä vetivät edullisten asuntojen ja luonnonläheisen ympäristön lisäksi työpaikat: järven toisella puolella oleva kokous- ja kongressihotelli kylpylöineen sekä entisen paperitehtaan tiloihin syntyneet pienyritykset. Kunnanpäättäjät olivat olleet kaukoviisaita tilatessaan paikkakunnalle valokuituverkon – se mahdollisti muun muassa teknologiayritysten henkilöstölle etätyön.

Sofia nousi autosta ja silmäili ympärilleen. Täällä hän nyt oli, Lemmenlahden ytimessä. Torin kalakauppias näkyi perkaavan kalaa asiakkaalle. Taajama-alueetta reunustava Hiisivesi oli tietenkin jäässä ja lumen peitossa. Ohi ajaessaan Sofia oli erottanut muutaman tumman pisteen, toiveikkaita ja kenties onnekkaitakin pilkkijöitä. Ehkä osa saaliista päätyi torille myyntiin.

Ensimmäiseksi Sofia suuntasi koululle kertoakseen, ettei Siiri-tätiä kannattaisi odottaa joulujuhliin. Vanhanaikainen koulurakennus oli sitten Sofian viime käynnin saanut viereensä modernin urheiluhallin, joka tuntui kuin rikalta silmässä, niin pahasti se erottui perinteisten puutalojen keskeltä. Pakkohan sellainen on olla, Sofia ajatteli ja muisteli omia kouluaikaisia liikuntatuntejaan, jotka olivat usein olleet suoranaista kidutusta. Liikunta ei ollut todellakaan ollut hänen lempiaineensa, ehkä siksi myöhemmät pyrähdykset kuntosalilla tyssähtivät ensimmäisen hyvän tekosyyn tullen. Enemmän Sofia oli pitänyt matematiikasta ja jostain syystä myös biologiasta. Oli mielenkiintoista tie-